

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2014 r.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych
do spraw postępowań przed Europejskim
Trybunałem Praw Człowieka

elektronicznie do członków Zespołu

SPRAWOZDANIE
z posiedzenia Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
które odbyło się w dniu 31 marca 2014 r.

W dniu 31 marca 2014 r. odbyło się posiedzenie Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej Zespół), powołanego Zarządzeniem nr 73 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2007 roku zmienionym Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2008 roku oraz Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 20 z dnia 8 marca 2013 r.

Spotkaniu przewodniczyła Pani Justyna Chrzanowska, Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej Przewodnicząca lub Pełnomocnik).

Przewodnicząca rozpoczęła posiedzenie Zespołu od przekazania informacji na temat otrzymanych w styczniu 2014 r. sześciu komunikacji Naczelnej Rady Adwokackiej skierowanych na podstawie Reguły nr 9 Regulaminu Komitetu Ministrów do tego organu oraz jednej komunikacji Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka z marca 2014 r. Przypomniała, iż takie komunikacje są składane w językach urzędowych Rady Europy i Rząd jest zobowiązany na nie odpowiedzieć w ciągu pięciu dni roboczych również w języku Rady Europy. Jest to zatem trudne do zrealizowania, gdyż samo tłumaczenie często obszernych tekstów zabiera sporo czasu. Jednakże dzięki determinacji i dobrej współpracy w przypadku ww. komunikacji Rząd zdążył przygotować i przesłać odpowiedzi na nie w terminie. Dlatego też Przewodnicząca podziękowała za zaangażowanie w ich sporządzenie Ministerstwu Sprawiedliwości, Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej, Ministerstwu Zdrowia i Biuru Rzecznika Praw Pacjenta. Dodała, iż rosnąca liczba takich komunikacji nie jest oznaką istnienia problemów w procesie wykonywania wyroków przez Polskę, a wyrazem większego zaangażowania organizacji pozarządowych w wykonywanie wyroków.

I. Informacja właściwych resortów i innych podmiotów na temat postępów w realizacji poszczególnych wyroków Trybunału.

- Wykonanie wyroków dotyczących praw reprodukcyjnych poprzez nowelizację ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz relacja z ostatniego spotkania roboczego z udziałem NGOs (Tysiąc p. Polsce, R. R. p. Polsce, P. i S. p. Polsce) – referuje **Ministerstwo Zdrowia**

Przedstawicielka Ministerstwa Zdrowia (dalej MZ), Pani Dagmara Korbaśńska, Dyrektor Departamentu Matki i Dziecka, poinformowała o wynikach spotkania grupy

roboczej ws. wykonania wyroków dotyczących praw reprodukcyjnych, które miało miejsce w dniu 6 lutego 2014 r. Podczas tego spotkania, w którym, oprócz przedstawicieli Rządu, uczestniczyli również: reprezentantka Federacji na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, przedstawicielka Amnesty International i pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, reprezentantka Federacji przedstawiła szereg uwag do przygotowywanej aktualnie nowelizacji *ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*. Następnie uwagi te zostały przesłane przez Federację na piśmie do MZ. Przedstawicielka MZ poinformowała, że uwagi te zostały przekazane do Departamentu Organizacji Ochrony Zdrowia i uwzględnione w projekcie w dużej mierze, przy czym część z nich została przeformułowana ze względu na wymogi formalne projektu. Przedstawicielka MZ dodała, iż Jeśli chodzi o podnoszoną przez organizacje pozarządowe konieczność wprowadzenia przepisów umożliwiających odwołanie się od opinii ustnej lekarza, to projekt przewiduje możliwość wniesienia sprzeciwu od odmowy skierowania na badania prenatalne.

Następnie Przewodnicząca oddała głos Pani Izabeli Jakubczak-Rak, Zastępcy Rzecznika Praw Pacjenta (dalej RPP). RPP zgodziła się z wypowiedzią przedstawicielki MZ.

Przewodnicząca zwróciła się również o komentarz do Pana Mirosława Wróblewskiego, Dyrektora Zespołu Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich (dalej BRPO), który powiedział, iż w zakresie regulowanym przez wspomnianą ustawę znaczenie ma nie tylko litera prawa, ale przede wszystkim praktyka. Dodał, iż BRPO chętnie zapozna się z pisemnym materiałem dotyczącym projektu nowelizacji.

Przewodnicząca potwierdziła, że wszyscy zebrani są zainteresowani zapisami tej nowelizacji. Poinformowała również, iż Sekcja Wykonywania Wyroków Rady Europy (dalej Sekcja) zgłosiła potrzebę organizacji wideokonferencji z zainteresowanymi podmiotami w przedstawionej wyżej kwestii wykonywania wyroków dotyczących praw reprodukcyjnych.

- Wykonanie wyroku ws. *Kędzior p. Polsce* – referuje **Ministerstwo Zdrowia**

Następnie Przewodnicząca zwróciła się ponownie do przedstawicielki MZ, tym razem z pytaniem o postępowanie w wykonywaniu środków generalnych w sprawie *Kędzior*.

Na to pytanie odpowiedziała kolejna reprezentantka MZ, Pani Aleksandra Andruszczak-Zin, przedstawicielka Departamentu Zdrowia Publicznego. Poinformowała ona zebranych, że projekt założeń do projektu ustawy jest na etapie ustalania innych kwestii niż te dotyczące wyroku ws. *Kędzior*, co przedłuża sprawę (np. możliwość używania telefonów komórkowych na oddziałach szpitalnych oraz kwestia utrwalania dźwięku i obrazu). Jeśli chodzi o same uregulowania art. 38 w Rozdziale IV dotyczące wykonania wyroku ws. *Kędzior*, to wydają się one doprecyzowane w sposób gwarantujący te prawa, które w sprawie zostały naruszone.

Przewodnicząca zwróciła się do przedstawicielki MZ o przekazanie w resorcie zdrowia pytania, czy istnieje możliwość przeforsowania jedynie tych zmian związanych z realizacją wyroku Trybunału przez małą nowelizację? W kontekście tego, że nie są to przepisy kontrowersyjne, zachodzi duże prawdopodobieństwo, że zostałyby przyjęte przez parlament. Dodał, iż w razie potrzeby Minister Spraw Zagranicznych może tę kwestię przekazać Ministrowi Zdrowia.

Przedstawicielka MZ zobowiązała się do przekazania tej informacji w resorcie i poinformowania o odpowiedzi Przewodniczącą.

- Wykonanie wyroków dotyczących nadużycia siły przez Policję oraz nieskutecznego śledztwa (Wasilewska i Kałucka p. Polsce, Dzwonkowski, Lewandowski i Lewandowska, Pieniak, Mrozowski, Rachwalski-Ferenc, Polanowski, Karbowniczek p. Polsce) – rezultaty grudniowego seminarium oraz zaawansowanie nowelizacji przepisów regulujących postępowanie dyscyplinarne ws. policjantów – referują: **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Policja, Prokuratura Generalna**

Przewodnicząca zapowiedziała dyskusję na temat postępu w przygotowywaniu planu działań dotyczącego wykonania wyroków Trybunału należących do grupy spraw dotyczących nadużycia siły przez Policję i nieskutecznego śledztwa prowadzonego przez prokuraturę. W tym kontekście przywitała nowe przedstawicielki Prokuratury Generalnej (dalej PG). dodała, iż PG była zawsze była bardzo konstruktywna w pracach Zespołu.

Następnie zwróciła się do przedstawicielek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (dalej MSW) o przedstawienie wyników zorganizowanego przez ten resort w grudniu 2013 r. seminarium.

W imieniu MSW głos zabrała Pani Wirginia Prejs, przedstawicielka Departamentu Kontroli Skarg i Wniosków, a zarazem Zespołu do spraw Ochrony Praw Człowieka. Poinformowała o zorganizowanym przez MSW w dniach 17-18 grudnia 2013 r. seminarium, z udziałem między innymi reprezentantów: Policji, PG, psychologów, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości (dalej MS) oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych (dalej MSZ). Tematami seminarium były: charakterystyka przypadków poniżającego i nieludzkiego traktowania, psychologiczne przyczyny zachowań agresywnych, rola psychologów w Policji, charakterystyka poszczególnych przypadków nadużycia siły z punktu widzenia funkcjonariuszy policji, psychologów, ofiar, pełnomocników ofiar. Drugiego dnia odbyły się warsztaty w grupach, które miały na celu wypracowanie pewnych pomysłów na rozwiązania konkretnych problemów. Rezultat seminarium był bardzo dobry, zebrano wiele informacji, zarówno w kwestii genezy problemów (m. in. niebieski mur, obawa o wizerunek policji, odmowa zeznań, ciemna liczba – brak zgłoszeń o zdarzeniach przez ofiary, przewlekłość postępowań, niewszczywanie śledztwa przez prokuraturę, przesłuchiwanie tylko policjantów z pominięciem innych świadków).

W opinii MSW Seminarium potwierdziło, iż prowadzonych jest wiele działań dla poprawy sytuacji, ale można wprowadzić jeszcze więcej środków. Podczas seminarium wielu ekspertów podkreślało między innymi rolę edukacji policjantów, zagwarantowania im wsparcia psychologicznego, konieczność dokonania zmian w zarządzaniu zasobami ludzkimi, potrzebę wprowadzenia monitoringu, konieczność zaangażowania lekarzy specjalistów w proces oceny stanu zdrowia funkcjonariuszy oraz potrzebę przeprowadzenia kampanii informacyjnej dla społeczeństwa.

Ponadto przedstawicielka MSW poinformowała, że powstało sprawozdanie z seminarium, które zostanie rozesłane do uczestników z prośbą o uwagi. Po jego przyjęciu wybrane zostaną rozwiązania mające na celu poprawę sytuacji i eliminację przyczyn stwierdzonych przez Trybunał naruszeń. Rozwiązania te zostaną ujęte w harmonogramie działań.

Przewodnicząca spytała, czy istnieje możliwość, by harmonogram był gotowy przed kolejnym posiedzeniem Zespołu? Niektóre problematyczne kwestie są przecież znane od dawna, jak zmowa milczenia, potrzeba wprowadzenia monitoringu zatrzymań, etc.

Reprezentantka MSW poinformowała, iż nie może zagwarantować, że ta strategia zostanie opracowana w przeciągu kolejnych 3 miesięcy.

Następnie głos zabrała kolejna przedstawicielka MSW, Pani Katarzyna Krysiak, z Departamentu Nadzoru. Poinformowała o przygotowaniach do nowelizacji *Ustawy o Policji* w zakresie uregulowań dotyczących postępowania dyscyplinarnego. Otóż w ramach konsultacji z zainteresowanymi środowiskami zawodowymi MSW zwróciło się do Policji, Służby Granicznej (dalej SG) oraz Biura Ochrony Rządu (dalej BOR) o przesłanie opinii oraz informacji nt. konieczności dokonania zmian w ww. przepisach w kontekście wykonania wyroków Trybunału dotyczących użycia nadmiernej siły przez funkcjonariuszy Policji. Zarówno SG jak i BOR uznały, iż podległych im funkcjonariuszy ta kwestia nie dotyczy.

Przedstawicielka MSW przypominała, że zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, kary dyscyplinarne można wymierzać tylko w okresie roku od zdarzenia stanowiącego podstawę wymierzenia kary. Tymczasem wyroki Trybunału zapadają nierzadko po kilku latach od zdarzenia. Dodała, iż w przypadku przestępstw terminy są dłuższe, jednak i tak należy się zastanowić nad przedłużeniem terminu do pociągania funkcjonariuszy do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jednakże w tym zakresie inicjatywa należy do MS.

Poinformowała też, że MSW dostrzega potrzebę wypracowania odpowiednich praktyk dotyczących kwestii wyeliminowania przemocy funkcjonariuszy policji i innych służb, przy czym podkreśliła, iż na pierwszym miejscu jest rzetelne prowadzenie postępowań karnych. Dodała, że MSW popiera upowszechnianie standardów.

Przewodnicząca podziękowała za wystąpienie przedstawicielkom MSW i oddała głos reprezentantowi Policji, Panu Krzysztofowi Łaszkiwiczowi, Młodszemu Inspektorowi, Pełnomocnikowi Komendanta Głównego do spraw Ochrony Praw Człowieka. Poinformował on, iż Policji bardzo zależy na umożliwieniu rejestrowania – monitoringu każdej czynności przeprowadzanej przez Policję. Dlatego też Komendant Główny Policji (dalej KGP) złożył w MSW pakiet rozwiązań dotyczący możliwości wprowadzenia monitoringu. Dodał, iż KGP nie otrzymał jeszcze informacji o tym, na jakim etapie jest analiza tych propozycji w MSW. Dodał, iż Policji zależy na możliwości monitorowania tych sytuacji także w miejscach prywatnych. Poinformował ponadto o działaniach zmierzających do zastąpienia wyposażenia Policji w broń palną - paralizatorami (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych regulujące tę kwestię obowiązuje od początku tego roku).

Poinformował również, iż raporty Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (dalej CPT) oraz Komitetu Przeciwko Torturom (dalej CAT) wskazują na potrzebę bardziej szczegółowego uregulowania postępowania dyscyplinarnego. Dodał, iż zdaniem Policji uregulowania te powinny zostać wyłączone z *Ustawy o Policji* do oddzielnego aktu prawnego. Nowoczesne postępowanie dyscyplinarne musi być bowiem skuteczne z poszanowaniem praw policjanta.

Następnie głos zabrała przedstawicielka Departamentu Współpracy Międzynarodowej PG, Pani Beata Ziorkiewicz, która poinformowała, iż Prokurator Generalny podjął decyzję o opracowaniu wytycznych dotyczących prowadzenia postępowań dyscyplinarnych przeciwko funkcjonariuszom publicznym i policjantom podejrzanym o przestępstwa dotyczące poniżającego i niehumanitarnego traktowania. W tym zakresie pod uwagę będzie wzięty Protokół Istambulski. Przypominała też, iż PG monitoruje postępowania karne dotyczące policjantów toczące się w całym kraju.

Reprezentantka Departamentu Postępowania Przygotowawczego (dalej DPP), Pani Agnieszka Goździk dodała, iż chodzi o stały monitoring postępowań w sprawie czynów określonych w art. 246, 247, 231 *Kodeksu karnego* (dalej k.k.). Za każdym razem, gdy takie

postępowanie jest wszczynane, to DPP PG. jest o tym fakcie informowany. Takimi sprawami interesują się też Prokuratury Apelacyjne, natomiast postępowania prowadzą zwykle Prokuratury Okręgowe. Dodała, iż istotnie są szkolenia dla prokuratorów dotyczące tej problematyki. W 2013 r. takie szkolenia odbyły się trzykrotnie. W 2014 r. zaplanowano szkolenia na kwiecień, maj i czerwiec. Koordynatorzy ds. szkoleń na każdym szczeblu zajmują się tymi kwestiami. Będą to szkolenia organizowane wspólnie z Policją. Szkoleniami obejmuje się wszystkich prokuratorów. Dodała, iż w sprawach dotyczących przemocy funkcjonariuszy policji należy obowiązkowo wszczynać śledztwo. Co roku do PG przekazywane są statystyki nt. określonych rodzajów przestępstw, również tych określonych w art. 246, 247, 231 k.k. Statystyki za ubiegły rok nie są jeszcze kompletne.

Następnie głos zabrał przedstawiciel BRPO, który przypomniał, iż odpowiedzialność dyscyplinarna policjantów jest niezależna od odpowiedzialności karnej, dotyczy bowiem sfery etyki zawodowej. Postępowanie dyscyplinarne może zatem dotyczyć czynu o charakterze etycznym, który zarazem nie stanowi czynu karnego. Zwrócił również uwagę na fakt, iż paralizatory elektryczne nie są zupełnie nieszkodliwe, czasami są śmiertelne i ten aspekt powinien być wzięty pod uwagę przez KGP.

Przedstawiciel Policji przypomniał, iż w postępowaniu dyscyplinarnym, zarówno samoistnym jak i związanym z postępowaniem karnym obowiązują 2 elementy: od czynu nie upłynęło 5 lat oraz istnieje przesłanka wszczęcia postępowania zapisana w prawie. Odniósł się również do kwestii paralizatorów. Poinformował, iż ich parametry są opisane w ustawie, można wystrzelić tylko 1 impuls, otrzymują je policjanci po szczegółowym szkoleniu i to tylko wybrani.

Przewodnicząca z zadowoleniem odniosła się do planów opracowania przez PG wspomnianych wytycznych. Dodała, iż najważniejsze jest to, żeby te szczególne postępowania były skuteczne, a temu służy obiektywny materiał dowodowy, jaki może być pozyskiwany dzięki monitoringowi. Zmowa milczenia jest spowodowana między innymi tym, że postępowanie dyscyplinarne nie jest skuteczne. Poinformowała też, że obecnie wyroki są wydawane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka (dalej Trybunał) znacznie szybciej niż w przeszłości. Trybunał rozróżnia w nich naruszenie proceduralne od materialnego art. 2 lub 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej Konwencja), co od razu pokazuje, że naruszenie zostało spowodowane przez nieskuteczne śledztwo. Niestety proces wykonywania środków generalnych w tych sprawach rozciąga się na lata. Dlatego też zaapelowała do przedstawicieli właściwych podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie wyroków z tej grupy o zintensyfikowanie działań w ciągu najbliższych 3 miesięcy. Dodała, iż ważne jest, by szkoleniami zostali objęci także przyszli prokuratorzy, a nie tylko ci już działający. Problem ten był sygnalizowany władzom Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Przewodnicząca zapowiedziała też zorganizowanie spotkania roboczego w przeciągu najbliższych 3 miesięcy w sprawie opracowania harmonogramu / programu działań, tak by mógł on zostać przedstawiony do konsultacji np. BRPO.

Przedstawiciel Policji poinformował o tym, że Policja preferuje otrzymywanie wyroków Trybunału w polskim tłumaczeniu. Dotyczą one bowiem bardzo ważnych naruszeń, nierzadko przestępstw w porządku krajowym. Tymczasem żadna z tych spraw nie znalazła finału w sądzie. Ważne jest zatem by również w postępowaniu dyscyplinarnym analizowano szczegółowo wszystkie naruszenia prawa, tak jak to robi prokuratura, czy sąd.

Przewodnicząca zwróciła się do reprezentantki MSW z prośbą o przypomnienie, jakie były wnioski poszczególnych służb w zakresie konieczności nowelizacji przepisów regulujących postępowanie dyscyplinarne.

Przedstawiciela DN MSW przypomniła, że jedynie Policja się tym tematem zajmuje, jej główna propozycja polega na wydłużeniu terminu przedawnienia w postępowaniu dyscyplinarnym.

Przewodnicząca zwróciła uwagę na potrzebę spotkania wszystkich służb z Pełnomocnikiem dla lepszego zrozumienia sytuacji. Spotkanie takie powinno zostać zorganizowane w ciągu najbliższych 3 miesięcy. Na takim spotkaniu mile widziani będą również przedstawiciele BRPO, jeśli wyrażą chęć uczestniczenia w nim.

Przedstawiciel Policji zasugerował zaproszenie wyżej umocowanych reprezentantów poszczególnych służb i resortów.

Przewodnicząca odniosła się pozytywnie do tej propozycji i dodała, iż ma nadzieję na to, że rezultaty zorganizowanego przez MSW seminarium przekują się w praktykę.

- Zapewnienie lekcji etyki dla każdego ucznia w kontekście wykonania wyroku ws. Grzelak p. Polsce – referuje **Ministerstwo Edukacji Narodowej**

Przewodnicząca zaanonsowała dobrą wiadomość o podpisaniu przez Minister Edukacji Narodowej nowelizacji *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach* znoszącej ograniczenia w postaci minimalnej liczby uczniów zainteresowanych lekcjami z etyki do zorganizowania tych lekcji.

Przedstawicielka Ministerstwa Edukacji Narodowej (dalej MEN), Pani Grażyna Płoszajska z Departamentu Kształcenia Ogólnego i Wychowania poinformowała, iż rozporządzenie zostało podpisane w dniu 25 marca 2014 r. Dodała, że nowe przepisy wejdą w życie od dnia 1 września 2014 r. W opinii MEN gwarantują one lekcje etyki dla każdego zainteresowanego ucznia. Poinformowała również, że rozważany wcześniej wariant przewidujący wprowadzenie nauczania etyki przez Internet okazał się bardzo skomplikowany do przeprowadzenia i kosztowny. Poinformowała też, iż w trakcie konsultacji MEN otrzymało istotne uwagi od Ministra Finansów i Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w kwestii doprecyzowania skutków finansowych i źródeł pokrycia kosztów nowelizacji.

Przewodnicząca przypomniła, że najważniejsza będzie praktyka wykonywania tego rozporządzenia i zwróciła się o monitorowanie takich kwestii, jak sposób zgłaszania przez uczniów i ich rodziców chęci uczestnictwa w lekcjach etyki, czy zapewnienia odpowiedniego nauczyciela do prowadzenia lekcji etyki.

- Grupa wyroków dotyczących przewlekłości postępowania administracyjnego, tzw. grupa *Fuchs* - kwestia właściwości resortów do realizacji poszczególnych wyroków, z których większość dotyczy postępowań budowlanych oraz wywłaszczeniowych (pod budowę dróg) – referuje **Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji**, konieczna obecność na posiedzeniu przedstawiciela **Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju**

Przewodnicząca poinformowała, że Sekcja Wykonywania Wyroków w Radzie Europy rozumie, że postępowania objęte grupą *Fuchs* są zróżnicowane. Dlatego też rozsądnym rozwiązaniem wydaje się wybranie tych typów postępowań, których jest najwięcej

i przeanalizowanie ich pod tym kątem, czy od czasów, w których miały miejsce okoliczności faktyczne danej sprawy zaszyły istotne zmiany w kierunku likwidującym przyczyny naruszenia Konwencji. Chodzi o porównanie z aktualnym stanem w zakresie zarówno uregulowań jak też praktyki przeprowadzania tych postępowań. Zwróciła się do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (dalej MIR) o informację, czy resort ten mógłby dokonać takiej analizy.

Przedstawiciel MIR, Pan Szymon Jackowski, Dyrektor Departamentu Orzecznictwa I poinformował, iż w resorcie są zbierane dane cząstkowe, natomiast nie gromadzi się danych dotyczących całkowitego postępowania określonego rodzaju. W razie potrzeby jednak można takie dane zebrać.

Następnie głos zabrał kolejny przedstawiciel MIR, Pan Błażej Korczak reprezentujący Departament Budownictwa. Poinformował on, iż w wyniku zmiany ustawy *Prawo budowlane*, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego prowadzi monitoring wydawania pozwoleń na budowę. Z zebranych danych wynika, że procedura ta trwa średnio od 28 do 40 dni. Na tym etapie nie występuje przewlekłość postępowania. Problemy mogą się natomiast pojawić na etapie II instancji i na etapie postępowania sądowo-administracyjnego.

Przewodnicząca z zadowoleniem przyjęła informację o możliwości zebrania danych statystycznych przez MIR. Dodała, że ramy czasowe i rodzaj danych, potrzebnych do dokonania oceny postępu w wykonywaniu wyroków z grupy *Fuchs*, powinna określić Sekcja. Zwróciła też uwagę, że zebranie takich danych może również pomóc w kwestii wprowadzenia skargi na przewlekłość postępowania administracyjnego.

Pan Szymon Jackowski zapewnił, iż MIR postara się pomóc w zebraniu danych potrzebnych Sekcji do oceny dokonanego postępu.

Przedstawicielka Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji (dalej MAiC), Pani Monika Piłat z Departamentu Administracji Publicznej dodała, iż aktualnie procedowany jest projekt prezydencki nowelizacji (art. 149) *Ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*. Nowelizacja ta przewiduje środek krajowy na przewlekłość postępowania administracyjnego.

W kontekście powyższego Przewodnicząca podziękowała przedstawicielom Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej NSA) za dane przekazane w 2013 r. do ostatniego zaktualizowanego planu działań dotyczącego wyroków z grupy *Fuchs*, które wskazywały na pewien postęp, zwłaszcza w postępowaniach przed wojewódzkimi sądami administracyjnymi.

- Kwestia nowelizacji ustawy *Prawo o zgromadzeniach* w kontekście wykonania wyroku ws. *Bączkowski p. Polsce* – referuje Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Przewodnicząca zwróciła do przedstawicielki MAiC z pytaniem o to, jaka jest dalsza refleksja intelektualna nad wykonaniem wyroku ws. *Bączkowski*.

Reprezentantka MAiC odpowiedziała, że od ostatniego spotkania Pana Ministra Stanisława Huskowskiego, Sekretarza Stanu w MAiC, i Pana Ministra Artura Nowaka-Fara, Podsekretarza Stanu w MSZ, które odbyło się inicjatywy MSZ w listopadzie 2013 r. żaden postęp w sprawie nie nastąpił.

Przewodnicząca przedstawiła propozycję zorganizowania eksperckiego seminarium z udziałem przedstawicieli MSZ i MAiC oraz ekspertów z zakresu prawa konstytucyjnego i administracyjnego. Celem seminarium byłoby zastanowienie się, w jaki sposób należy ten wyrok wykonać. Zwróciła się do reprezentantki MAiC o przekazanie tej propozycji w resorcie.

II. Informacja Przewodniczącej na temat działań ogólnych mających na celu usprawnienie wykonywania wyroków Trybunału podejmowanych przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w 2013 r.

- Zapobieżenie możliwości egzekucji należności Skarbu Państwa związanej z naruszeniem Konwencji z zadośćuczynienia przyznanego skarżącemu przez Trybunał za to naruszenie – referuje **Ministerstwo Sprawiedliwości**

Przewodnicząca przypomniała genezę problemu, który był już omawiany podczas poprzednich posiedzeń Zespołu i zwróciła się do Pani Elizy Suchożebrskiej, Zastępcy Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (dalej Zastępca Pełnomocnika) oraz do Pana sędziego Macieja Kiełbika z MS o przedstawienie informacji na temat postępu w realizacji tego projektu.

Zastępca Pełnomocnika poinformowała, że problematyka ta jest w konsultacjach międzyresortowych od końca 2013 r. oraz że 3 miesiące temu MSZ skierowało do MS prośbę o włączenie propozycji (opisanej w sprawozdaniu z posiedzenia Zespołu, które odbyło się w dniu 12 grudnia 2013 r.) do projektu *Ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny, Kodeks postępowania cywilnego i Prawo o notariacie*.

Przedstawiciel MS poinformował, iż resort sprawiedliwości opracował projekt przepisów oraz że wkrótce zakończą się konsultacje międzyresortowe. Wpłynęła już opinia Komisji Legislacyjnej. W kwietniu projekt zostanie przedstawiony Stałemu Komitetowi Rady Ministrów, a w maju rozpatrzony przez Radę Ministrów. Rozwiązania te dotyczą jednak zapobieżenia egzekucji tylko należności sądowych, nie dotyczą natomiast zasądzonych kosztów procesu. Dlatego też MS skierowało pismo do Ministerstwa Finansów (dalej MF) z prośbą o rozważenie potrzeby podjęcia prac legislacyjnych nad wprowadzeniem stosownych przepisów. Pismem z dnia 12 marca 2014 r. MF odpowiedziało, że nie widzi takiej potrzeby (chodziło o możliwość wyłączenia egzekucji ze względu na ważny interes dłużnika).

Obecni na posiedzeniu Zespołu przedstawiciele MF nie wypowiedzieli się w kwestii stanowiska swojego resortu z powodu braku umocowania.

W kontekście powyższego Przewodnicząca poinformowała, że klauzule generalne w opinii Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa nie stanowią przeszkody w egzekucji. Tymczasem skargi na warunki w jednostkach penitencjarnych to ok. 200 spraw rocznie. Jest to zatem problem wymagający rozwiązania systemowego. W związku z faktem, iż problem ten nie został w MF zrozumiany i dostatecznie przeanalizowany, Przewodnicząca zwróciła się z prośbą o jego ponowną analizę przez resort finansów.

- Zaawansowanie kolejnej nowelizacji Zarządzenia nr 73 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – referuje **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**

Następnie Zastępca Pełnomocnika, Pani Eliza Suchożebrska poinformowała, że założenia nowelizacji zostały skierowane do uzgodnień międzyresortowych w ostatnich dniach marca 2014 r. Termin na zgłaszanie uwag wyznaczono na 5 kwietnia. Po przedstawieniu założeń projektu nowelizacji podczas grudniowego posiedzenia Zespołu

uwagę zgłosiło MAiC. Została ona uwzględniona. Zastępca Pełnomocnika zapewniła, że po wejściu w życie znowelizowanego Zarządzenia zostaną przedstawione informacje, jak je wykonywać.

Przewodnicząca dodała, iż liczy na konsensus w zakresie konsultacji międzyresortowych. Przedstawiła również krótką zaktualizowaną informację o działaniach na rzecz zgodności aktów prawnych z Konwencją, które niestety spotykają się z brakiem zrozumienia i entuzjazmu. Aktualnie to MSZ wzięło na siebie ciężar opiniowania tych projektów, które trafiają do ministerstwa. Jednakże po pierwsze nie wszystkie projekty trafiają do MSZ, a po drugie uwagi MSZ nie mają wiążącego charakteru.

- Realizacja projektu polegającego na przekładzie na język polski wyroków Trybunału wydanych w sprawach przeciwko innym państwom - referuje **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**

Zastępca Pełnomocnika przedstawiła też informacje na temat zapoczątkowanej w 2013 r. inicjatywy NSA dotyczącej przekładu na język polski najważniejszych orzeczeń Trybunału (lub ich streszczeń) wydanych wobec innych państw. MSZ we współpracy z NSA, TK, SN oraz MS podjęło działania w celu zapewnienia polskich przekładów i dostępu do nich.

Powołana została grupa robocza złożona z osób kontaktowych wyznaczonych przez powyższe instytucje, koordynowana przez Pełnomocnika. Wypracowano zasady współpracy mającej na celu wspólne identyfikowanie najważniejszych wyroków Trybunału do przetłumaczenia, a także ich udostępnianie w bazie orzeczeń MS i Trybunału. NSA we współpracy z Biurem Pełnomocnika dokonał selekcji pierwszej grupy wyroków do przetłumaczenia za lata 2007-2013. Uzgodniono, iż poczynając od dnia 1 stycznia 2014 r. NSA i TK zapewnią każdy tłumaczenie do 10 wyroków Trybunału rocznie. Porozumienie w tej sprawie zostanie podpisane w dniu 24 marca 2014 r.

- Informacje na temat Raportu z wykonywania wyroków przez Polskę za 2013 r.

Następnie Pani Katarzyna Bralczyk, Zastępca Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw koordynacji wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej Zastępca Pełnomocnika ds. koordynacji wykonywania wyroków) przedstawiła informacje na temat przygotowanego przez Pełnomocnika *Raportu z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2013 r.*

Poinformowała, że w raporcie przedstawiono informacje na temat dokumentów przekazanych do Rady Europy w ciągu 2013 r. w związku z wykonywaniem orzeczeń Trybunału: tzw. planów działań, zawierających strategię realizacji wyroków Trybunału oraz tzw. raportów z podjętych działań, podsumowujących działania podjęte w celu wykonania wyroków, które zostały przygotowane przez Pełnomocnika we współpracy z odpowiednimi resortami. Raport zawiera zwięzłe streszczenia tych dokumentów, a pełne ich teksty są do niego dołączone w formie załączników, które stanowią jego integralną część.

Ponadto Raport zawiera także informacje na temat:

- działalności międzyresortowego Zespołu oraz jego grup roboczych w 2013 r.,
- inicjatywy Pełnomocnika na rzecz zapewnienia kontroli projektów aktów prawnych pod kątem ich zgodności z Konwencją,
- szeregu działań na rzecz usprawnienia wykonywania wyroków Trybunału, w tym kolejnej nowelizacji wspomnianego *Zarządzenia o utworzeniu Zespołu*,

- prowadzonej analizy dotyczącej możliwości wprowadzenia do polskiego systemu roszczenia regresowego, jako elementu wykonywania wyroków Trybunału,
- działań na rzecz wprowadzenia ochrony przed egzekucją z kwot zadośćuczynienia przyznawanego skarżącym przez Trybunał,
- szkoleń dla administracji rządowej i samorządowej,
- organizacji Seminariów Warszawskich,
- organizacji konkursu dla sędziów,
- organizacji wizyt studyjnych i delegacji (secondmentów) dla polskich sędziów do Trybunału,
- a także najważniejsze informacje statystyczne.

Zastępca Pełnomocnika ds. koordynacji wykonywania wyroków dodała, że Raport, po przyjęciu przez Radę Ministrów zostanie przesłany również do właściwych komisji w Sejmie i Senacie oraz do stałej Podkomisji do spraw wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę, a także opublikowany wraz z obszernymi załącznikami na stronie internetowej MSZ.

O terminie oraz porządku obrad następnego posiedzenia członkowie Zespołu zostaną powiadomieni w drodze elektronicznej przez Sekretarza Zespołu. W przypadku pytań proszę kontaktować się z Sekretarzem Zespołu (katarzyna.bralczyk@msz.gov.pl).

Justyna Chrzanowska
Pełnomocnik Ministra

Załącznik:

Lista uczestników posiedzenia w dniu 31 marca 2014 r.